

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců JUDr. Vojtěcha Šimíčka a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobkyně: **H. P.**, zastoupené Mgr. Ervínem Perthenem, advokátem se sídlem Hradec Králové, Velké náměstí 135, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, pošt. schránka 21/OAM, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 17. 3. 2004, č. j. 24 Az 1343/2003 - 24,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalovanému **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Kasační stížností podanou v zákonné lhůtě se žalobkyně jako stěžovatelka domáhá zrušení shora uvedeného rozsudku Krajského soudu v Ostravě, kterým byla zamítnuta její žaloba proti rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 24. 4. 2003, č. j. OAM-1406/VL-11-08-2003. Tímto rozhodnutím byla žádost stěžovatelky o udělení azylu zamítnuta jako zjevně nedůvodná podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o azylu). Krajský soud dospěl k závěru, že rozhodnutí žalovaného je vydáno v souladu se zákonem a na podkladě dostatečně zjištěného stavu věci, proto žalobu zamítl.

Stěžovatelka v kasační stížnosti uplatňuje důvody obsažené v § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“). Konkrétně stěžovatelka namítá, že napadený rozsudek je nezákonný, neboť žalovaný neměl zamítnout žádost o udělení azylu podle § 16 zákona o azylu, nýbrž rozhodnout o tom, zda se žalobkyni uděluje či neuděluje azyl podle § 12, § 13 a § 14 zákona o azylu

a rozhodnout o překážce vycestování podle § 91 citovaného zákona. Stěžovatelka sice v řízení netvrdila, že byla nebo by mohla být vystavena pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu, avšak během řízení uváděla takové skutečnosti, které nasvědčovaly tomu, že by pronásledována být mohla (zejména že vyrůstala na západní Ukrajině, kde žije rumunská menšina, nemohla tam pracovat ani studovat a matka žalobkyně je členkou sekty Svědci Jehovovi). Stěžovatelka dále namítá, že rozhodnutí krajského soudu je nepřezkoumatelné, neboť se soud vůbec nezabýval žalobními body (procesními námitkami), které uplatnila v žalobě. Stěžovatelka se domnívá, že soud byl povinen se všemi těmito námitkami ve smyslu § 75 s. ř. s. zabývat a posoudit jejich oprávněnost, i když se jedná o žalobní body formálního a obecného charakteru. Soud podle ní musí konstatovat alespoň tolik, že takové body přezkoumat nelze a odůvodnit proč tomu tak je. Takový závěr soudu pak musí být uveden v odůvodnění, což v daném řízení nebylo. Stěžovatelka také zdůrazňuje, že jí nebylo žalovaným umožněno vyjádřit se k podkladu jeho rozhodnutí a ke způsobu jeho zjištění, případně navrhnout jeho doplnění ve smyslu § 33 odst. 2 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád). Podle stěžovatelky musí být výše uvedené umožněno účastníkovi správního řízení ve chvíli, kdy jsou shromážděny správním orgánem veškeré podklady, na základě nichž bude rozhodovat. V daném případě však o této možnosti vyrozuměna nebyla. Stěžovatelka rovněž poukazuje na skutečnost, že rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 24. 4. 2003 nemá náležitosti stanovené § 47 odst. 5 správního řádu, neboť toto rozhodnutí není podepsáno oprávněnou osobou a nemůže tedy mít účinky správního rozhodnutí. V daném případě totiž stěžovatelce jako účastníkovi správního řízení byl zaslán stejnopis rozhodnutí, kde na místě úředního podpisu bylo pouze úřední razítko a jediným podpisem byl podpis blíže neidentifikovatelné osoby v kolonce „za správnost“. Podle stěžovatelky se tak nemůže vůbec jednat o rozhodnutí, nýbrž tato vada zakládá nicotnost správního aktu, kterou je povinen soud řešit i bez návrhu účastníka. Všechny náležitosti správního rozhodnutí musí přitom rozhodnutí o přiznání či nepřiznání azylu mít a účastníku je doručováno přímo rozhodnutí, na rozdíl například od úpravy v občanském soudním řádu, podle něhož je účastníkům doručován pouze stejnopis soudního rozhodnutí, u kterého lze podpis předsedy senátu nahradit úředním razítkem a podpisem osoby odpovědné za správnost stejnopisu. Postup, kdy oprávněná osoba podepíše jen písemné vyhotovení rozhodnutí, které zůstane součástí správního spisu a účastníkovi řízení se doručí vyhotovení, které již není podepsáno oprávněnou osobou, nýbrž jen pracovníkem pod doložkou „za správnost vyhotovení“, není v souladu se správním řádem. Takové rozhodnutí nemůže vyjadřovat vůli správního orgánu ani tehdy, pokud je součástí správního spisu rozhodnutí, které oprávněnou osobou podepsáno je. Stěžovatelka zde dále argumentuje analogií s nedostatky akceptace návrhu v občanském právu a uvádí, že danou argumentací pouze vyjadřuje svůj zájem na právní jistotě účastníků správních řízení, neboť za dané situace nemá právní jistotu, zda uvedené rozhodnutí vydala opravdu osoba k rozhodování oprávněná nebo jen sekretářka či jiný pracovník kanceláře, který je pod ním podepsán. Podle stěžovatelky dochází k legalizaci rozhodnutí právě jeho podpisem oprávněnou osobou. Stěžovatelka také tvrdí, že uvedeným postupem by mohlo dojít k závažným vadám dalšího řízení, např. v případě, že by pro nedostatečnou identifikaci rozhodujících osob nemohl účastník uplatnit námitku podjatosti, když by v dané věci rozhodoval např. soudce, který původně jako zaměstnanec žalovaného rozhodnutí podepsal. Stěžovatelka se rovněž domnívá, že není nutné, aby došlo k naplnění této její obavy, neboť zákon jí dává právo namítnout podjatost, nikoliv povinnost. Dále pak vytýkala krajskému soudu závažnou procesní vadu týkající se rozhodování o nákladech řízení podle § 61 s. ř. s. Podle § 60 odst. 4 s. ř. s. má stát proti neúspěšnému účastníkovi právo na náhradu nákladů řízení, které platil, není-li tento účastník osvobozen od soudních poplatků. V dané věci krajský soud rozhodl o nákladech řízení podle § 60 odst. 1 s. ř. s.

(ve vztahu k účastníkům řízení), o nákladech řízení státu však rozhodnout opomněl. Vzhledem k uvedenému stěžovatelka navrhuje, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek Krajského soudu v Ostravě zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení a současně žádá o přiznání odkladného účinku této kasační stížnosti.

Ve vyjádření ke kasační stížnosti žalovaný popřel oprávněnost podané stížnosti, neboť se domnívá, že jak jeho rozhodnutí ve věci azylu, tak rozhodnutí soudu, byly vydány v souladu s právními předpisy. Pro řízení o kasační stížnosti žalovaný plně odkazuje na správní spis, zejména na vlastní podání a výpovědi stěžovatelky učiněná ve správním řízení. Žalovaný k tvrzenému porušení § 33 odst. 2 správního řádu uvedl, že z protokolu jasně vyplývá, že stěžovatelce byla dána možnost vyjádřit se k podkladu rozhodnutí, případně navrhnout jeho doplnění; stěžovatelka však žádné další důkazy nenavrhovala a s použitými informacemi se seznámit nechtěla. Ohledně absence podpisu oprávněné osoby na správním rozhodnutí poukázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 1. 2004, sp. zn. 2 Azs 64/2003, ve kterém bylo vysloveno, že tato vada nemá vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí, pokud se ve správním spise nachází vyhotovení rozhodnutí obsahující originální podpis oprávněné osoby; tak tomu bylo i v daném případě. Ohledně námitky nezákonnosti výroku o zamítnutí žádosti o azyl žalovaný konstatoval, že trvá na svém názoru, neboť v průběhu správního řízení stěžovatelka poukazovala pouze na rodinné problémy, postup podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu byl tak zcela na místě. Žalovaný proto navrhuje, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl a odkladný účinek jí nepřiznal.

Nejvyšší správní soud nejprve vážil nezbytnost rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek kasační stížnosti. Dospěl k závěru, že o ní není třeba rozhodovat tam, kde je o kasační stížnosti rozhodováno přednostně a kde je žadatel chráněn před důsledky rozsudku krajského soudu režimem pobytu za účelem strpění podle § 78b odst. 1, 2 zákona o azylu (cizinec má nárok na udělení víza za účelem strpění pobytu mj., pokud žádost doloží dokladem o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrhu na přiznání odkladného účinku - takové vízum opravňuje cizince k pobytu na území po dobu platnosti víza, která je 365 dnů; na žádost cizince odbor cizinecké a pohraniční policie platnost víza prodlouží, a to i opakovaně) – ze zákona platnost uvedeného víza zaniká právní mocí rozhodnutí o kasační stížnosti. Pozitivní rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek by tedy nemělo z hlediska ochrany stěžovatele žádný význam, negativní by před rozhodnutím o kasační stížnosti bránilo řádnému soudnímu řízení. Při rozhodnutí o kasační stížnosti pak je rozhodnutí o odkladném účinku nadbytečné, neboť obecně může přiznání odkladného účinku kasační stížnosti přinést ochranu jen do doby rozhodnutí o této stížnosti.

Důvodnost kasační stížnosti posoudil Nejvyšší správní soud v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů (§ 109 odst. 2, 3 s. ř. s.).

Stěžovatelka namítá jednak nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předchozím řízení [§ 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.], dále vadu řízení spočívající v porušení zákona v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu měl soud rozhodnutí zrušit [§ 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.] a nepřezkoumatelnost spočívající v jiné vadě řízení před soudem [§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.].

Prvotní je kasační námitka nepřezkoumatelnosti soudního rozhodnutí spočívající ve vadném postupu soudu, který žalobu zamítl přesto, že rozhodnutí správního orgánu je třeba považovat za nicotné z důvodů absence podpisu k rozhodnutí oprávněné osoby. Tuto námitku je třeba posoudit podle § 47 odst. 5 správního řádu, který požaduje, aby byl v písemném vyhotovení rozhodnutí uveden také orgán, který rozhodnutí vydal, přičemž toto rozhodnutí musí být opatřeno úředním razítkem a podepsáno s uvedením jména, příjmení a funkce oprávněné osoby.

Nejvyšší správní soud po seznámení s obsahem správního spisu konstatuje, že stěžovatelčino tvrzení o absenci podpisu na vyhotovení rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 24. 4. 2003, č. j. OAM-1406/VL-11-08-2003, které jí bylo doručeno, se zakládá na pravdě. S touto skutečností ostatně nijak nepolemizuje ani žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti. Posuzované vyhotovení rozhodnutí je opatřeno úředním razítkem, dále je uvedeno jméno, příjmení a funkce oprávněné osoby, avšak chybí její podpis, který je nahrazen uvedením „za správnost“ a podpisem osoby, která rozhodnutí zřejmě pouze vyhotovila. Žalovaný uvádí, že součástí správního spisu je vyhotovení rozhodnutí, které všechny zákonné náležitosti, tedy i podpis oprávněné osoby obsahuje. Nejvyšší správní soud však ze správního spisu zjistil, že tomu tak není, neboť součástí spisu je rovněž rozhodnutí, na němž podpis oprávněné osoby absentuje.

Z uvedeného tak vyplývá, že napadené rozhodnutí žalovaného je stiženo vadou řízení ve smyslu § 47 odst. 5 správního řádu. Tato vada by ovšem mohla být namítána pouze v žalobě ke krajskému soudu, v níž je napadaným objektem právě správní rozhodnutí, a k takovéto námitce by krajský soud pak mohl napadené správní rozhodnutí zrušit. Pokud ovšem stěžovatelka neuplatnila tuto námitku v žalobě ke krajskému soudu, nelze ji již účinně uplatnit v kasační stížnosti, v níž je napadaným objektem rozsudek krajského soudu (§ 104 odst. 4 s. ř. s.). V posuzované věci námitka neplatnosti z důvodu absence podpisu oprávněné osoby v žalobě obsažena nebyla, takže krajský soud přezkoumávající napadené rozhodnutí v souladu s § 75 odst. 2 s. ř. s. v mezích žalobních bodů nijak nepochybil, když se stěžovatelkou opomenutou námitkou chybějícího podpisu nezabýval a napadené rozhodnutí z tohoto důvodu nezrušil.

Jiná situace by samozřejmě nastala, pokud by napadené rozhodnutí nebylo pouze vadné, nýbrž nicotné. K nicotnosti správního rozhodnutí by totiž krajský soud musel přihlédnout podle § 76 odst. 2 s. ř. s. i bez návrhu žalobkyně, a pokud by toto krajský soud opomněl, zavdávalo by to na základě námitky stěžovatelky v kasační stížnosti důvod ke zrušení tohoto rozsudku v řízení o kasační stížnosti. Absence podpisu oprávněné osoby nahrazená pouze otiskem úředního razítka a podpisem za odrážkou „za správnost“ ovšem nezakládá nicotnost, ale může sama o sobě založit pouze jeho nezákonnost. Nicotnost (neexistenci) správního aktu způsobují jen takové vady řízení, které mají za následek, že již vůbec nelze o správním aktu hovořit. Může se jednat o vady spočívají například v rozhodování absolutně nekompetentním orgánem, rozhodování podle právního předpisu, který byl přede dnem rozhodnutí bez náhrady zrušen, či absolutní nedostatek zákonem předepsané formy. Jakkoli se v teorii správního práva objevují názory, podle nichž je podpis na stejnopise správního rozhodnutí jeho tak zcela nezbytnou náležitostí, že bez tohoto podpisu se jedná o nicotný akt, z něhož není patrná vůle oprávněné osoby vydat dané rozhodnutí, Nejvyšší správní soud setrvává na stanovisku, že takto striktní vnímání role podpisu na správním rozhodnutí není nutné a že postačí, pokud bude u správního rozhodnutí v případě pochybností testováno, zda je skutečně vydáno s vědomím a v souladu s vůlí oprávněné osoby. Vadu vyskytnuvší se v nyní posuzovaném

rozhodnutí tak nelze pokládat za natolik intenzivní, aby mohla založit přímo nicotnost tohoto rozhodnutí, neboť v daném případě absence podpisu oprávněné osoby neznamená, že by toto rozhodnutí bylo vydáno zcela bez jejího vědomí. PhDr. T. H., ředitel odboru azylové a migrační politiky, který je k podpisu rozhodnutí zmocněn příslušným vnitřním předpisem Ministerstva vnitra, za žalovaného osobně podepsal vyjádření ke kasační stížnosti stěžovatelky, ve kterém se s vydaným rozhodnutím ztotožňuje. Jeho povědomost o vydání rozhodnutí je tak zcela zřejmá a rovněž není pochyb o tom, že s obsahem rozhodnutí souhlasí. V této souvislosti je vhodné rovněž poukázat na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 11. 2003, sp. zn. 2 A 1146/2002, v němž bylo konstatováno, že *pokud soud k námitce žalobce v řízení zjistí, že originál písemného vyhotovení rozhodnutí žalovaného správního orgánu zaslaného žalovaným žalobci, stejně jako všechny jeho další stejnopisy založené ve spise (včetně konceptu) není opatřen vlastnoručním podpisem osoby oprávněné k podepisování rozhodnutí, ale jen předtištěným jménem označujícím osobu referenta, který danou věc vyřizoval s doložkou „za správnost vyhotovení“ podepsanou osobou, která stejnopisy písemného vyhotovení pořídila, pak takový postup neodpovídá ustanovení § 47 odst. 5 správního řádu a na rozhodnutí je třeba hledět jako na nepodepsané a tudíž vadné; důsledně tomu je třeba ho pro vady řízení zrušit a věc vrátit.* Daný případ je velice obdobný a lze tak uzavřít s tím, že rozhodnutí žalovaného je stiženo vadou, která mohla být úspěšně namítána v řízení před krajským soudem; nejedná se však o rozhodnutí nicotné.

Stěžovatelkou uváděné hrozby plynoucí potenciálně z tohoto pochybení žalovaného, například tvrzená možnost, že by ne zcela čitelně podepsaná osoba rozhodovala v dalším řízení jako soudce, by byly zcela zásadní, pokud by k nim opravdu došlo. Pak by mohly založit vadu rozsudku krajského soudu, jež by byla oprávněně napadnutelná kasační stížností. V daném případě však k naplnění takové hrozby nedošlo. Protože tedy z této vady ve skutečnosti nevzešlo žádné zkrácení procesních práv stěžovatelky v řízení před krajským soudem a žádné zhoršení její celkové právní situace, nelze tuto vadu správního rozhodnutí chápat jako důvod pro zrušení rozhodnutí krajského soudu v rámci řízení o kasační stížnosti, tím spíše, když nebyla namítána v řízení před krajským soudem.

Stěžovatelka dále namítá, že rozhodnutí krajského soudu je nepřezkoumatelné, neboť se soud vůbec nezabýval žalobními body (procesními námitkami), které stěžovatelka uplatnila v žalobě. Stěžovatelka se domnívá, že soud byl povinen se všemi těmito námitkami ve smyslu § 75 s. ř. s. zabývat a posoudit jejich oprávněnost, i když se jedná o žalobní body formálního a obecného charakteru. Ani s touto námitkou stěžovatelky však nelze souhlasit. Jak vyplynulo ze soudního spisu, zejména ze žaloby a napadeného rozsudku, stěžovatelka v žalobě mimo jiné namítala, že žalovaný ve správním řízení porušil § 3 odst. 3, 4, § 32 odst. 1, § 33 odst. 2, § 46, § 47 odst. 3 správního řádu, aniž by tato namítaná porušení jakkoli konkretizovala. Krajský soud pak v napadeném rozsudku uvedl, že nezjistil žádné procesní pochybení ani to, že by si žalovaný pro své rozhodnutí neopatřil dostatek potřebných důkazů. Podle krajského soudu žalovaný naopak řádně zjistil skutkový stav a to ze samotné žádosti o udělení azylu a z podrobně provedeného pohovoru. Nejvyšší správní soud má za to, že odůvodnění krajského soudu ve vztahu k namítaným procesním pochybením je poměrně strohé, avšak s ohledem na přílišnou obecnost žalobních námitek nelze stěžovatelce přisvědčit v tom, že by snad stručnost krajského soudu způsobovala nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí nebo měla jakýkoli vliv na jeho zákonnost. Nejvyšší správní soud ve svých rozhodnutích již opakovaně uvedl, že žalobní body [§ 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s.] musí obsahovat jak právní, tak i skutkové důvody, pro které považuje žalobce napadené výroky rozhodnutí správního orgánu za nezákonné nebo nicotné (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 10. 2004,

č. j. 4 Azs 149/2004 - 52 nebo ze dne 22. 4. 2004, č. j. 6 Azs 22/2004 - 42). V daném případě však stěžovatelčiny námitky týkající se procesního pochybení nebyly způsobilé k podrobnějšímu přezkoumání, než jaké provedl krajský soud.

Nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku stěžovatelka spatřuje rovněž v tom, že krajský soud opomenul rozhodnout i o nákladech, na jejichž úhradu má stát proti neúspěšnému účastníkovi soudního řízení právo podle § 60 odst. 4 s. ř. s. Uvedené ustanovení má na mysli především ty náklady státu, které je stát prostřednictvím soudu povinen podle § 59 odst. 2 s. ř. s. platit, tj. náklady na svědečné, znalečné, tlumočné a jiné náklady dokazování. Ze soudního spisu však nevyplývá, že by v řízení před krajským soudem jakékoliv takové náklady státu vznikly. I kdyby tomu tak bylo, státu by právo na náhradu takto vynaložených nákladů nevzniklo, neboť neúspěšný účastník řízení (stěžovatelka), je v daném případě osvobozen od soudních poplatků [§ 11 odst. 2 písm. ch) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů], což existenci takového práva vylučuje. Ostatně přiznání či nepřiznání práva státu na náhradu vynaložených nákladů se nedotýká stěžovatelky. Ani tato námitka stěžovatelky tak nebyla shledána důvodnou. Naplnění tvrzeného kasačního důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. tak nebylo zjištěno.

Pokud stěžovatelka namítá, že jí žalovaným nebylo umožněno vyjádřit se k podkladu rozhodnutí a ke způsobu jeho zjištění, případně navrhnout jeho doplnění ve smyslu § 33 odst. 2 správního řádu, nemůže s ní Nejvyšší správní soud souhlasit. Jak vyplynulo z protokolu o pohovoru k žádosti o udělení azylu ze dne 18. 4. 2003, byla stěžovatelka dotázána, zda se chce seznámit s obsahem vyjmenovaných zpráv a informací, na základě nichž bude žalovaný rozhodovat, a vyjádřit se k nim či ke způsobu jejich získání, případně navrhnout jejich doplnění. Stěžovatelka této možnosti nevyužila a výslovně ji odmítla. Nejvyšší správní soud má za to, že tímto způsobem správní orgán dostál své povinnosti ve smyslu ustanovení § 33 odst. 2 správního řádu, neboť jiný podklad k rozhodování o žádosti stěžovatelky nepoužil. V daném případě byla navíc žádost stěžovatelky zamítnuta jako zjevně nedůvodná podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu a žalovaný při rozhodování vycházel pouze z informací poskytnutých stěžovatelkou v průběhu správního řízení. Jen pro úplnost lze také uvést, že podle nyní účinné právní úpravy se na řízení o udělení nebo odnětí azylu § 33 odst. 2 správního řádu nevztahuje (zákon č. 222/2003 Sb.). Důvod kasační stížnosti uvedený v § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. tak rovněž nebyl shledán.

Stěžovatelka dále namítá, že napadený rozsudek je nezákonný, neboť žalovaný neměl její žádost o udělení azylu zamítnout podle § 16 zákona o azylu, nýbrž rozhodnout o tom, zda se jí uděluje či neuděluje azyl podle § 12, § 13 a § 14 zákona o azylu a rozhodnout o překážce vycestování podle § 91 citovaného zákona. Stěžovatelka sice v řízení netvrdila, že byla nebo by mohla být vystavena pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu, avšak během řízení uváděla takové skutečnosti, které nasvědčovaly tomu, že by pronásledována být mohla. Ani tuto její námitkou však nepovažuje Nejvyšší správní soud za důvodnou.

Ze správního spisu totiž vyplynulo, že stěžovatelka podala dne 5. 4. 2003 žádost o udělení azylu, kterou odůvodnila tím, že je v České republice bez dokladů a na Ukrajinu se vrátit nechce. Tyto svoje důvody pak rozvedla, když uvedla, že na Ukrajině měla problémy se svým manželem, za něhož byla „vdána“ podle tamějších zvyků již ve 14 letech, aniž by jej vůbec znala. Matka stěžovatelky byla členkou sekty S. J. a v domácnosti měla hlavní slovo ona. Stěžovatelka nikdy nepracovala ani nestudovala, neboť si to její matka nepřála. Manžel ji

v roce 1998 opustil, neboť se seznámil s jinou ženou a odjel do České republiky. Bezprostřední příčinou jejího odchodu byly výše uvedené rodinné problémy, snaha stěžovatelky osamostatnit se a rovněž její touha setkat se v České republice se svým manželem. Svou rodinnou situaci se na Ukrajině nepokoušela vůbec řešit a ani tam neměla žádné problémy se státními orgány. V České republice se nachází od roku 1998, o azyl však požádala až po pěti letech, neboť o této možnosti nevěděla.

Z takto zjištěného skutkového stavu vycházel jak správní orgán, tak i soud, a jejich závěr o tom, že stěžovatelka podala žádost o udělení azylu z důvodu legalizace pobytu na území České republiky, když předtím Ukrajinu opustila kvůli svým rodinným problémům, vychází ze skutkového stavu zjištěného v průběhu azylového řízení v souladu s příslušnými ustanoveními správního řádu. Nejvyšší správní soud proto sdílí názor krajského soudu uvedený v napadeném rozsudku, totiž ten, že stěžovatelka neuvádí skutečnosti svědčící o tom, že by mohla být vystavena pronásledování z důvodů vymezených v § 12 písm. a) a b) zákona o azylu, a žalovaný tudíž nepochybil, pokud žádost o udělení azylu zamítl jako zjevně nedůvodnou podle § 16 písm. g) zákona o azylu. Podle § 12 zákona o azylu se azyl cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení azylu zjištěno, že cizinec: a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má. Stěžovatelka v průběhu správního řízení ani řízení před soudem nikdy neuvedla, že by byla na Ukrajině pronásledována za uplatňování politických práv a svobod, ani že má obavu z pronásledování z některého z důvodů uvedených pod písmenem b) výše citovaného ustanovení, naopak opakovaně uváděla pouze problémy se svoji rodinnou. K uvedenému Nejvyšší správní soud podotýká, že ani bezprostřední důvod, který vedl stěžovatelku k podání žádosti o udělení azylu, tj. legalizace pobytu na území ČR, nelze považovat za důvod pro azylové řízení relevantní. Právní úpravu pobytu cizinců na území České republiky upravuje zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců, jehož institutu měla stěžovatelka možnost využít. Domnívá-li se stěžovatelka, že skutečnosti, které uváděla v řízení o udělení azylu, nasvědčovaly tomu, že by pronásledována být mohla, nemůže s ní zdejší soud souhlasit, neboť to, že žila na západní Ukrajině, byla pod velkým vlivem své matky, která byla členem sekty S. J., a stěžovatelka proto nepracovala, nelze bez dalšího za takové skutečnosti považovat. Pokud jde o rozhodování o překážce vycestování podle § 91 zákona o azylu, tak je třeba odkázat na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 9. 2004, č. j. 5 Azs 230/2004 - 45, podle kterého *správní orgán není povinen rozhodnout o překážce vycestování, jestliže žádost o azyl byla zamítnuta podle § 16 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění zákona č. 2/2002 Sb. Pouze v případě udělení či neudělení azylu v režimu § 12, § 13 a § 14 téhož zákona je ve smyslu § 28 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, obligatorní částí rozhodnutí konstatování, zda se na cizince vztahuje překážka vycestování*. Situace stěžovatelky je velice obdobná, neboť i její žádost o udělení azylu byla zamítnuta jako zjevně nedůvodná podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu. Nejednalo se sice o zákon o azylu ve znění uvedeném v citovaném rozsudku, avšak tato skutečnost je v dané věci bezvýznamná. Žalovaný i krajský soud tak postupovaly v souladu se zákonem a důvod kasační stížnosti uvedený v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. naplněn není.

Ze všech shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná a proto ji zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

Stěžovatelka, která neměla v tomto soudním řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení a úspěšnému žalovanému náklady řízení nevznikly. Proto soud rozhodl,

že se žalovanému právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává (§ 60 odst. 1, § 120 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 20. 1. 2005

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu